Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κ. Παλαμ., Δειλοὶ καὶ σκληρ. στίχ. 2, 85. Συνών. *γεναρίτικος, γεναριώτης, γεναριώτικος.* **β)** Τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. καὶ ὡς οὐσ. ἡ κακὴ ψυχικὴ διάθεσις, ὁ ἐκνευρισμὸς Κεφαλλ.: Φρ. *Ἔχει τὰ γεναριάτικά του* (ἔχει τοὺς θυμούς του, εἶναι ὠργισμένος). Συνών. φρ. *Ἔχει τὶς κακιές του. Ἔχει τὰ φεγγάρια του.*

γεναρίζω Βιθυν. (Παλλαδάρ.).

Ἐκ τοῦ οὐσ. *Γενάρης* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ίζω.*

Μιμοῦμαι τὸν Ἰανουάριον, κάμνω ὅ,τι καὶ ὁ Ἰανουάριος, ἐπὶ καιροῦ: Γνωμ. *Γεναρίζει, φλεβαρίζει καὶ καλοκαιρᾶς μαυρίζει* (κατὰ τὸν Φεβρουάριον ἐπίκειται ἡ πρὸς τὴν ἄνοιξιν μεταβολὴ τοῦ καιροῦ).

Γεναρίτης ὁ, ἀμάρτ. *Γεν-ναρίτης* Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *Γενάρης* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ίτης.*

Ὁ μὴν Ἰανουάριος: Ἄσμ.

Ἀρκιμην-νιὰ κι ἀρκιχρον-νιὰ κι ἀρκὴ τοῦ Γεν-ναρίτη
κι ἀρκὴμ βοὺ περιπάτησεν ὁ Κύριος 'ς τὸν γόσμο.

γεναρίτικος ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀρεόπ. Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *Γενάρης* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ίτικος.*

Γεναριάτικος, ὃ ἰδ., ἔνθ' ἀν.: *Γεναρίτικο σκοτάδι* (πυκνὸν σκότος) Ἀρεόπ. *Γεναρίτικη νύχτα* (νὺξ μακρὰ καὶ λίαν σκοτεινὴ) Κίτ. *Γεναρίτικο φεγάρι* (ἡ λίαν λαμπρὰ σελήνη) αὐτόθ. || Φρ. *Ἔναι σὰ γεναρίτικη νύχτα* (δι' ἄνθρωπον σύνοφρυν καὶ στενοχωρημένον) αὐτόθ. || Γνωμ. *Γεναρίτικο φεγάρι παρὰ λίγο σὰν ἡμέρα* (διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς σελήνης κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα) αὐτόθ.

γεναριώτης ἐπίθ. ἀμάρτ. *γεναριώτ'ς* Προπ. (Ἀρτάκ. Κύζ.) Θηλ. *γεν-ναριώτισσα* Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *Γενάρης* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ιώτης.*

Ὁ κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἐνεργῶν ἢ λαμβάνων ὕπαρξιν Ἀρτάκ. Κύζ.: Φρ. *Γεναριώτ'ς κάττος* (ἐπὶ ἀσελγῶν, διότι ὁ γάττος κατὰ τὸν Ἰανουάριον ὀργᾷ πρὸς συνουσίαν).

Τὸ θηλ. καὶ ὡς οὐσ., ἡ ἀγελάς, ἡ γεννηθεῖσα κατὰ τὸν Ἰανουάριον Νίσυρ.

γεναριώτικος ἐπίθ. Αἴγιν. Ἀττικ. Οὐδ. πληθ. *γεν-ναριώτικα* Πάτμ. Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γεναριώτης* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ικος.*

Γεναριάτικος, ὃ ἰδ. Αἴγιν. Ἀττικ.: Γνωμ. *Γεναριώτικον φεγγάρι κλάδευε καὶ μέραν μὴ ξετάζῃς* (καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πλησιφαοῦς σελήνης τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται τὸ κλάδευμα τῶν δένδρων).

Τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. καὶ ὡς οὐσ. **1)** Αἱ αἶγες, αἱ ὁποῖαι γεννοῦν κατὰ τὸν Ἰανουάριον Πάτμ. **2)** Ἡ ὄψιμος σπορὰ Νίσυρ.

γεναροκαβαλλικεύω ἀμάρτ. *γεν-ναροκαβαλ-λ^{a}ικεύω* Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *Γενάρης* καὶ τοῦ ρ. *καβαλλικεύω.*

Χρησιμοποιῶ κατὰ τὸν Ἰανουάριον τὰ ὑποζύγια δι' ἱππασίαν: Γνωμ. *Αὐγουστοτάιζε, γεν-ναροκαβαλ-λ^{a}ήκα* (τὰ ὑποζύγια πρέπει νὰ τρέφωνται καλῶς πρὸ τοῦ χειμῶνος, διὰ νὰ εἶναι κατ' αὐτὸν ἀκμαῖα πρὸς ἐργασίαν).

Γέναρος ὁ, ἀμάρτ. *Γέν-ναρος* Πάτμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *Γενάρης* ὡς μεγεθ.

Ὁ Ἰανουάριος ὡς ἔχων περισσοτέρας ἡμέρας ἐν σχέσει πρὸς τὸν Φεβρουάριον: Φρ. *Ἔβγα σὺ ὁ Γέν-ναρος | νὰ μπῶ 'γὼ ὁ Φλέβαρος | νὰ κάμω νιοὺς καὶ γέροντες | νὰ κατουροῦ 'ς τ' αὐλάκι.*

Γεναροφλέβαρο τό, Πελοπν. (Οἰτυλ. Λεῦκτρ.) Πληθ. *Γεναροφλέβαρα* Κρήτ. (Σέλιν.) Πελοπν. (Ἀρεόπ. Γέρμ. Κάμπος Λακων. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *Γενάρης* καὶ *Φλεβάρης.*

Ἡ χρονικὴ περίοδος τῶν δύο μηνῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου ἔνθ' ἀν.: *Θὰ 'ρθοῦνε τὰ Γεναροφλέβαρα καὶ θὰ δῇς τὸ κρύο* Γέρμ. *Τὰ Γεναροφλέβαρα ἔγινε ὁ κλάδος* Κάμπος Λακων. Μάν. || Ἄσμ.

Τὸ Μάη πάει 'ς τὰ κουκκιά, τὸν Ἄουστο 'ς τ' ἀβέλι
καὶ τὰ Γεναροφλέβαρα 'ς τὶς τρῦπες βαινοβγαίνει

(ἐνν. ὁ ἄρκαλος, ὁ ἀσβὸς) Σέλιν.

γενᾶς ὁ, Δαρδαν. (Λάμψακ.) Θηλ. *γεν-νοῦ* Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γένι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ᾶς.*

Ὁ γενειοφόρος. Συνών. *γενάδας, γενᾶτος, γενειάτης, μουσᾶτος.*

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. καὶ ὡς παρων. Κεφαλλ.

γενᾶτος ἐπίθ. Ἄνδρ. Ἰων. (Κρήν.) Καππ. (Ἀφσάρ.) Κρήτ. Πάρ. Πελοπν. (Μεσσ.) Στερελλ. (Δεσφ.)—Ἰ.Βενιζέλ., Παροιμ.^{2}, 184, 114. Γ. Ἐπαχτίτ., Προπύλ. 1, 253 Γ. Ξενόπ., Ὁ κακὸς δρόμ., 30 Κόσμος, 173—*Λεξ.* Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. *γινᾶτους* Ἤπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Καταφύγ. Σισάν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) *γενᾶτε* Τσακων. (Πραστ.) *'ενᾶτος* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γένι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ᾶτος.*

1) Ὁ γενειοφόρος ἔνθ' ἀν.: *Σὰ γινᾶτους παππᾶς εἶν' αὐτὸς* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Τοὺ κριμμύδ' εἶνι γινᾶτου* αὐτόθ. *Ἤρθε ὁ ἅι-Νικόλας μὲ τ' ἄσπρα dου 'ενάκια, τσὶ 'ενᾶτοι χαιρετᾷ* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Μὰ ἕνα γριίδι 'ενᾶτο 'τον ἡ γριὰ Παναμώτα* αὐτόθ. *Ἤγκι δύο, ἕνα γενᾶτε τσ' ἕνα σπανὲ* (ἦσαν δύο, ἕνας μὲ μεγάλα γένια καὶ ἕνας σπανὸς) Τσακων. (Πραστ.) *Γενάτη γίδα* Πελοπν. (Μεσσ.) *Γενάτ' γίδα* Στερελλ. (Δεσφ.) *Ἕνας ψηλός, μαυρειδερὸς βοσκὸς μὲ τὰ γενᾶτα κι ἄγρια τραγιά του* Γ.Ἐπαχτίτ., ἔνθ' ἀν. || Παροιμ. *Οἱ γινᾶτ' τρῶν τὰ ψάρια* (ἐπὶ τῶν πολυεξόδως διαιτωμένων, ὡς οἱ εἰς τὰς πόλεις καλῶς διαιτώμενοι κληρικοί) Ἤπ. (Ζαγόρ.) || Ἄσμ.

Βρέ, καλῶς τον τὸ γενᾶτο | καὶ τὸ δασομουστακᾶτο

Ἰων. (Κρήν.) Συνών. *γενάδας, γενᾶς, γενειάτης, μουσᾶτος.* **2)** Ἐπὶ καρπῶν, ὁ ὥριμος Ἄνδρ.

γενέθλια τά, λόγ. σύνηθ.

Τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. *γενέθλιος* οὐσιαστικοποιηθέν.

Ἡ γενέθλιος ἡμέρα, ἡ ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις τελουμένη ἑορτή: *Σήμερα ἔχω τὰ γενέθλιά μου. Σήμερα γιορτάζω τὰ γενέθλιά μου. Ἔχω γενέθλια.* Πβ. Εὐριπίδ. Ἴων, 653 «θῦσαί θ' ἅ σου πρὶν γενέθλι' οὐκ ἐθύσαμεν».

γενειάδα ἡ, κοιν. *γινειάδα* Σάμ. *γενᾶδα* Πόντ. (Κερασ. Ὄφ. Τραπ. Χαλδ.) *'ενειάδα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *γενεάδα* Ζάκ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) — *Λεξ.* Μπριγκ. Περίδ. Βυζ. Πρω. Δημητρ. *γεν-νεάδα* Λυκ. (Λιβύσσ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *γενειάς.* Ὁ τύπ. *γενεάδα* καὶ παρ' Ἐρωτοκρ. Α 617 (ἔκδ. Σ.Ξανθουδ.) «κ' οἱ δυό τους ἐντροπιάσασι δίχως νὰ τοὺς γνωρίσου, | γιατ' εἶχαν εἰς τὸ πρόσωπον γενεάδες καμωμένες». Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ